

Ένα **χαμένο παιδί**, μια **μητέρα** που ταλαντεύεται μεταξύ πραγματικότητας και εμμονής και μια **σειρά** από **εγκλήματα** ορίζουν την **πλοκή** του νέου **νουάρ** του **Μισέλ Μπισί**

ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Ο εξαφανισμένος γιος

Υπάρχουν αστυνομικά μυθιστορήματα με νεκρούς, δολοφονημένους με ποικίλους τρόπους, θύματα ανθρώπων που σκοτώνουν είτε από συμφέρον είτε από πάθος. Ορισμένοι συγγραφείς αφηγούνται αστυνομικές ιστορίες αγωνίας, όπου οι ήρωες και οι ηρωίδες εμπλέκονται σε εγκλήματα χωρίς σαφή κίνητρα, δηλαδή το «γιατί» του αναγνώστη δεν μπορεί να απαντηθεί με αμεσότητα. Ενίοτε, σε ένα αστυνομικό μυθιστόρημα υπάρχουν δυσκολίες στην κατανόηση των συμβάντων εξαιτίας της ικανότητας του συγγραφέα να προκαλεί απορίες. Αυτό ισχύει και για το *Τίποτα δε σε σβήνει* (εκδ. Πατάκη) του **Μισέλ Μπισί** (Νορμανδία, 1965), ο οποίος είναι πολιτικός αναλυτής και καθηγητής Γεωγραφίας στο Πανεπιστήμιο της Ρουέν. Στη χώρα μας έχουν μεταφραστεί αρκετά μυθιστορήματα του Μπισί, όπου παρατηρούμε το εξής λογοτεχνικό μοτίβο: Σε αυτά υπάρχει ένας αστυνομικός (ή ένας ιδιωτικός ντετέκτιβ), ο οποίος αναλαμβάνει να διαλευκάνει ένα έγκλημα που έγινε πριν από χρόνια. Οι βασικοί ήρωες συνήθως είναι ζευγάρια, στα οποία αναπτύσσονται αισθήματα αγάπης και ζήλιας που οδηγούν σε ακραίες καταστάσεις. Κάποτε στην ιστορία εμπλέκονται πρόσωπα που κρύβουν μυστικά και απαιτείται μεγάλη διανοητική προσπάθεια από τους ερευνητές για την αποκάλυψή τους. Συχνά, υπάρχουν παιδιά που εξαφανίζονται ή παρουσιάζονται με διαφορετικό όνομα για να αποπροσανατολίσουν την έρευνα, αλλά και τον αναγνώστη. Ας μην ξεχνάμε πως η αστυνομική λογοτεχνία από τα πρώτα της χρόνια έως σήμερα, ιδιαίτερα εκείνη της αγγλικής σχολής, την οποία υπηρετήσε η *Αγκαθα Κρίστι* και οι σύγχρονοι της συγγραφείς, επιδιώκει να πο-

νοκεφαλιάσει τον αναγνώστη και ακριβώς γι' αυτό την έχουν χαρακτηρίσει «σταυρόλεξο». Και ασφαλώς ο συγγραφέας παίζει με τον αναγνώστη το παιχνίδι της γάτας και του ποικίλου, προσπαθώντας να τον παραπλανήσει, δίνοντας του ελλιπή στοιχεία για την υπόθεση. Στο *Τίποτα δε σε σβήνει* πρωταγωνιστεί η γιατρός Μαντί Λιμπερί, η οποία αυτοσυστήνεται: «Είμαι μια γυναίκα λογική. Ανεξάρτητη εκ πεποιθήσεως. Ελεύθερη εκ φύσεως. Και αρκετά πλούσια. Ετσι με βλέπει ο Εστεμπάν, ελπίζω, με το δεκάχρονο μυαλό του». Και παρακάτω: «Κανείς δε χρειάζεται να γνωρίζει τα ελαττώματά μου, τις αμφιβολίες μου, τον μυστικό μου κήφο,

Ο Μισέλ Μπισί «παίζει» από την αρχή με τον αναγνώστη, σε σημείο να αναρωτιόμαστε αν διαβάζουμε ένα μυθιστόρημα με σασπένς ή μια ιστορία επιστημονικής φαντασίας

και πάνω απ' όλα τον γιο μου». Είναι Ιούλιος του 2010 και ο μικρός Εστεμπάν εξαφανίζεται σε μια παραλία της Χώρας των Βάσκων στη διάρκεια των οικογενειακών διακοπών, χωρίς να το αναληφθεί κανείς. Πνίγηκε στη θάλασσα ή έπεσε θύμα απαγωγής; Δέκα χρόνια αργότερα, η Μαντί έχει ξαναφτιάξει τη ζωή της, μα εξακολουθεί να θυμάται την ύπαρξη του γιου της. Επιστρέφοντας στην ίδια παραλία μαζί με τον Γκαμπριέλ, τον συνοδό της, αναγνωρίζει ξαφνικά τον Εστεμπάν στο πρόσωπο του δεκάχρονου Τομ. Νιώθοντας περίεργα, αδιανύει να κατανοήσει τι μπορεί να έχει συμβεί. Αν ζούσε ο Εστεμπάν, θα ήταν 20 χρόνων, άρα δεν μπορεί να είναι ο Τομ. Επισκέπτεται το ψυχοθεραπευτήριο του δόκτορα Ουαγιάν, ο οποίος επιχειρεί να την απαλλάξει από τις εμμονές της. Μία από αυτές είναι και αυτή της μετενοάρκωσης. Είναι δυνατόν μια επιστήμων όπως η Μαντί να πιστεύει σε τέτοιες θεωρίες που αποτελούν γνώρισμα των ινδουιστών; Κι ύστερα αρχίζουν οι θάνατοι κάποιων ηρώων που ενδέχεται να είναι δολοφονίες, οπότε στην υπόθεση εμπλέκονται αστυνομικοί, δημοτικοί σύμβουλοι και κοινωνικοί λειτουργοί για να την ξεκαθαρίσουν. Για ποιον λόγο όμως έγιναν τα εγκλήματα; Από την αρχή ο συγγραφέας παίζει με τον αναγνώστη σε σημείο να αναρωτιόμαστε αν διαβάζουμε ένα μυθιστόρημα με σασπένς ή μια ιστορία επιστημονικής φαντασίας. Ομως, όχι, η ηρωίδα δεν είναι παρανοϊκή, είναι λογικός άνθρωπος, απλώς ο Μισέλ Μπισί στήνει με δεξιοτεχνία παγίδες που συνδέονται με τη μητρότητα, τις υιοθεσίες, τη νοσταλγία της παιδικής ηλικίας. Μπορούμε να πούμε πως διαβάζουμε ένα ψυχγράφημα.

ΜΙΣΕΛ ΜΠΙΣΣΙ
Τίποτα δε σε σβήνει
Μετάφραση Σταύρος Παπασταύρου.
Εκδόσεις Πατάκη,
2022, σελ. 512,
τιμή 19,90 ευρώ